

Inatsisartuni ilaasortaq
Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

§ 37 naapertorlugu apeqqummut 2017-057-imut akissut

Asasara Peter Olsen,

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu apeqqutinik ataani nalunaarsorneqartunik saqqummiussisimavutit, inuussutissanik nioqqutissiornermi ilinniartitaanernut tunngasunik. Naalakkersuisut apeqqutit uqjassutigaa, paasissutissanillu suliaasaqarfinnit susassaqartuniit piniarsimallutik.

13-02-2017
Sagsnr.
Dok. nr. 4452029

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Fax: +299 32 20 73
Email: iiknn@nanoq.gl
www.nanoq.gl

1. Aalisakkerivinni sulisussanik ilinniartitsineq nunatsinni sumi periarfissaava?

a. Peqarpat: Sumi ilinniartoqarsinnaava?

Akissut: Inuussutissanut aamma inuussutissalerinermi nioqqutissiornermut tunngasumik ilinniartitaanerit inuussutissarsiutinut ilinniarfimmi Inuilimi Narsamiittumi ingerlanneqartarput.

b. Ilinniartut qanoq ilinniartinneqartarpat? Suna ilinniartarpat?

Akissut: Procesteknologit ilinniartitaaneq ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaaneruvoq naatsoq. Ilinniarnermi suliarineqartarput nioqqutissiorfiup nioqqutissiaanik naleqarnerulersitsiniarluni ineriartortitsineq, imaluunniit maskiinamik misilittaaneq. Immikkut ilinniakkamik sammisassat qanoq sammiveqarnerisut apeqqutaalluni procesteknologimik ilinniagallit aalisakkerinermi imaluunniit inuussutissanik allanik nioqqutissiornermi sulisuusarput.

Procesteknologit ilinniartitaaneq imatut aaqqissuussaavoq:

Procestekniker				Procestekniker med speciale: <ul style="list-style-type: none"> Fiskeriteknolog Fødevarerkontrol Natur og miljø	
1.sem.	2.sem.	3.sem.	4.sem.	5.sem.	6.sem.
20 uger teori	10 uger teori 10 uger praktik	10 uger teori 10 uger praktik	10 uger teori 10 uger praktik	20 uger teori	8 uger teori 12 uger teori - speciale
1. år.		2. år		3. år	

Fagini ukunani atuartitsisoqartarpoq:

Tunnngaviusumik ingerlatsinermi	Pingaarnertut ingerlatsinermi
Matematikki	Aalisakkerineq
Fysikki	Mikrobiologi aamma eqqiluisaarneq
Kemi	Ingerlatsinermi aamma suliani teknikki
Biologi	Aningaasaqarneq
Qallunaatut	Aqutsineq suleqati-giinnerlu, sullivimmi avatangiisinik
Tuluttut	Kisitsisinik paasissutissanik atuineq
EDB	Maskin-anik atuiner-mut ilinniarneq
	Aalisarnermi biologi
	Aalisariaatsit
	Ikiueqqaartarneq
	Imaani sillimaniarneq
	Akvakulturi

Ilinniartitaaneq atuartitsinerlu modulikkaartumik aqqissuussaavoq, modulit tamarmik nalunaarusiornermik imaattumik inaarneqartarlutik:

- Inuk, nerisat, mikrobiologi, qallunaatut aamma tuluttut
- Imeq (kuuit, tatsit), qallunaatut aamma tuluttut
- Imaq, qallunaatut aamma tuluttut
- Atuagarsorneq -teori – aamma aalisakkerivimmi tigussaasumik misissuinerit
- Nioqqutissiassaq
- Suleriaatsit aamma immikkut sammisaq

c. Ilinniartut qanoq amerlatigippat?

Akissut: Piffissami matumani procesteknikerit ilinniartut Inuulimi arfineq pingasuupput.

2. Aalisakkerivinni piariikkanik tunisassiorfiusinnaasuni sulisussanik ilinniarfeqanngippat, ilinniarusuttut ilinniarnissaannik neqeroorfigineqarsinnaalersinnaanissaannik naalakkersuisut pilersaaruteqarnerpat?

Akissut: Ilinniartitaanerit assigiinngitsut amerlapput nerisassianik ineriikkanik suliaqartarnerup ingerlaasianut tunngasumik tunngavigineqarsinnaasut. Ilinniartitaanerit tamakku ilaat tassaasinnaapput igasutut imaluunniit inuussutissalerinermi assistentit ilinniartitaanerit. Ilinniartitaanerit taamaattut Inuulimi Narsami ingerlanneqarsinnaapput. Nioqutissiassanik ineriigaanngitsunik suliaqarnermit allaanerusumik procesteknikerit nerisassanik suliareqqiinnermik ingerlatsisarput.

3. Nunatta pissarititaanik tunisassiorfinni sulinissaq kajuminnarnerulersinniarlugu Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarpat? Soorlu aalisakkerivinni Neqi A/S-milu.

Apeqput suliassaqarfimmit allamit akisussaaffigineqarmat, akissutissamik Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiit piniartoqarsimavoq.

Akissut: Royal Greenland, SIK, KANUKOKA, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut aamma suliffeqarfik taaguutilik Antropologerne ApS, 2015/2016-imi ataatsimoorlutik nalunaarusiorsimapput, pingaarnertut siunertaralugu sulinermi kulturip itinerusumik paasisaqarfiginissaa, aamma inunnut ataasiakkaanut, inooqatigiinnermut, kulturikkut aamma aaqqissuussaannikkut Royal Greenlandip suliffissuataani suliarungitsoortarnermut pissutaasut pillugit. Tigussaasumik nalunaarusiami aallaavigineqarput Sisimiuni suliffissuarmi sulisuusut, kisiannili aamma paasisutissiinnaalluni kalaallini aalisakkanik suliffissuit sulisuisa 20 %-iini, annertuumik sulinngitsoortartut naatsorsuunneqartunut tunngasuni.

Ataatsimut isigaluni misissuinerup paasisutissiissutigaa ajornartorsiutip qeqqa suliffissuarni pilersartoq sulisut piumassuseqannginnerannik suliffimminnullu

soqutigisaqannginnerannik tunngaveqanngitsoq. Illuanili ajornartorsiutit amerlasuutigut pissuteqartartut attaveqatigiinnerup amigarneranik, imaluunniit amigartumik attaveqatigiittarnermik, pisortaasut, sulisuusut aamma immikkoortortat ingerlatsiviit akornanni. Atugarissaarnerup misissuiffigineqarnerani 2013-imi aamma 2015-imi ingerlanneqartuni erserpoq sulisut amerlanerpaat suliffitsik nuannarigaat.

Takuneqarsinnaavoq aalajaatsuunnginneq sunniivigeqatigiittarnikkut pisartoq, sulisuusut aamma suliffissuup akornanni: sulisut piffissamut suliffigisassaminnut takkutinngitsoortarput, suliffeqarfiullu piffissat ilaanni sulisuusut angerlartiinnartariaqartarpari naammattunik suliassaqanngikkaangata. Tamanna illugiimmik toqqissisimannginnermik illuatungeriit akornannilu tatigeqatigiittoqannginneranik, sulisuusut aamma suliffeqarfiup akornanni pilersitsisarpoq. Sulisuusut suliffissuup suliassanik ingerlatsinerani imminnut pisariaqartinneqanngitsutut isigilersarput, aammalu suleqatigiinni ataatsimoortuni pinngitsoorneqarsinnaannginnermik misigisimasinnaaneq pigineqassanani. Sulisuusup misigisimasarpaa ajornanngivissumik pinngitsoorneqarsinnaalluni.

Nalunaarusiaq inassuteqaatinik arlalissuarnik imaqarpoq, pissutsillu immikkut aallullugit sammineqartariaqartut sulisuusut naammagisimaarinninnerat pitsaanerulersinniarlugu tassaasarput; attaveqatigiinneq, suleqatigiittut ataatsimoortutut misigisimaneq aamma kajungilersitsiniarnissaq.

Ataani eqqaaneqarput inassuteqaatigineqartut ilaat, nalunaarummi saqqummiunneqartut:

Attaveqatigiinneq

- Nutaamik atorfnititsinerni peqqissaartumik ilinniartitsineq / sungiussaaneq, assersuutigalugu sulisunut atuagaq ilitersuut.
- Nioqqutissiornermi allannguinerneq piffissaagallartillugu paasissutissiisarneq.
- Inimut allanik inoqanngitsumut isertarnissaq, sulisuusup kisimi susassarisaanut ajornartorsiummut tunngatillugu paasissutissiisoqassagaangat.
- Aqutsisuusunut pikkorissartitsinerit, taakkua aqqissuulluakkamik piomassuseqarpalaartumillu sulianut tunngasunik paasissutissiisarsinnaaqullugit.
- Sulisunut ullaakkut ataatsimiititsisarnernik pilersitsineq.

Suleqatigiittut misigisimaneq

- Suleqatigiinni – hold-ini aqutsisuusooq - aamma sulisut sinniisaat suleqatigiittut misigisimanissamut killiliussassanik pilersitsisariaqarput.

- Akerleriissuteqartoqalerpat pingaarpoq oqaloqatigiinnissaq, ulloq taanna naatinnagu.
- Suliniuteqartartussamik toqqaasarnissaq, isumaginnittussamik aaqqissuussinissamik aggersaanissanillu ingerlatassanut suliffiup nalinginnaasup avataani pisussanut.

Kajumissaaneq

- Pingaarpoq sulisut nutaat aallartilluartsinniartarnissaat – tikilluaqqusarnissaat, suleqatinit aamma pisortanit.
- Aalajaatsunik kinguneqartitsiviusumik aamma assigiimmik takkutinni-
tsoortarnerit periaaseqarfigineqarnissaat.
- Suleqatit allat peqannginneri pillugit paasissutissiisarneq, aamma pissutaasut pillugit, tusatsiakkanik pilersoqapallattarmat.
- Suliniutit annertunerusut ilinniartunik allanillu sulisussamik aalajaatsunik sulisussarsiniartarnerni, - ingammik sapaatip akunnerata naanerani, aalajangersimasumik sulisuusut sulinngiffeqarsinnaaqqullugit.
- Bonus-isisitsisarneq immikkut malunnaatilimmik suliniuteqartunut / suliaqartunut. Assersuutigalugu qaammammi suleqatigiinnut pikkorinnernut nereqatigiissitsineq, imaluunniit ilassutitut akissarsianut tapisiaqartitsineq aggeqquneqarsinnaanerni.

Suliniutit allat

- Aalisarnikkut aaqqissuussineq aalisakkanik suliffissuarnut tulaassukkanik pitsaanerusumik agguassisarnermik kinguneqartoq, aalisarnerullu ukiup ingerlanerani ataqatigiinnerusumik agguarneqarneranik imaqartoq, sulisuusut suliffissuillu suliassamik ingerlatsinissamut aalajaannerusunik atugassaqartilerninnaavai, isertitallu aamma aalajaannerusunngortissinnaallugit.
- Containerit qerititsiviit nutaat, aalisakkanik amerlanerusunik uninngatitsiviusinnaasut, suliassanillu piffissap ingerlanerani assigiiaarnerusumik agguasinnaanermik kinguneqartussat.
- Inissiat imaluunniit barakkit pitsaanerusut sulisunut ungasissumiit aggertartunut.
- Pisortani oqartussaasunik suleqateqarneq piffissami sivisuumi suliffeqar-simanngitsunik sulinermik sungiusarnissamut periarfissamik pilersitsinernik imaqartoq, sivirusumik suliffeqarsimanngitsut sulinermik sungiussartorsinnaanerannik periarfissiisoq, soorlu: ullaakkut makijaartarneq, piffissaq eqqorlugu takkuttarneq, peqanngittarnermik annikillisaaneq il.il.

Royal Greenland aallarteruttoq inassuteqaatit ilaasa Sisimiuni aalisakkanut suliffissuarmi atortuulersikkiartuaarnissaannut. Naalakkersuisut assut qilanaaraat

Royal Greenlandip Sisimiuni misilittagariligassaasa paasissutissiissutigisarnissaat, suliniutini angusat siullit erserpata.

Kiisalu periarfissaavoq nuttarnersitsiniarluni aningaasaliissutiniq qinnuteqarsinnaaneq, illoqarfimmi allami suliffissarsisimagaanni. Periarfissaavorlu nuuvinnissamut atatillugu qinnuteqarsinnaaneq, aammali piffissami aalajangersimasumi sulisuunissamut, assersuutigalugu aalisakkanut suliffissuarmi. 2016-imi tapiissuteqartoqarpoq nunatta avannaani suliffissanut atatillugu, inunnut 35-inut, taakkunangalu Tasiilamiit 19-it aggersuullutik.

**4. Nunatta avataani nunat & ilinniarfiit sorliit
isumaqatigiissuteqarfiuppat aamma qanoq naleqarpat imlt.
aningaasalersorneqarpat:**

- a. Atuartut nunatsinnersut nuna allani qassiuppat aamma Fag-inut sunut sammippat? (DK-ip avataani)

Akissut: Naalakkersuisut apeqqutit imatut paasivaat ilinniartitaanerit ataatsimut pineqartut. Maanna ilinniagaqartunik 22-inik ilinniakkaminnik ingerlatsisoqarpoq, ilinniakkamik tamakkiisumik Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip avataani ingerlatsisunik. Ilinniagaqartut taakkua ukunanga ingerlatsippat:

- Ilinniagaqartut 6-it ilinniagaqalernissamut piareersaataasumik ingerlatsippat.
- Ilinniagaqartut 9-it bachelor-itut ilinniakkamik ingerlatsippat.
- Ilinniagaqartut 7-it kandidat-inngorniartut.

Ilinniarneqartut ukuuppat:

Bachelor-inngorniartut	Kandidat-inngorniartut
Bachelor of Art	Environmental Science & Policy
Timersorneq aamma peqqinnissaq	Human rights & multiculturalism
Interaktiv Design	Master of Art Degree
Inatsisilerituutut	Master of contemporary history
Aqutsineq, ineriartortitsineq niuernerlu	Master of public health
Singing and Vokal Art	Social Anthropology
Sociologi	Social studies of Gender
Business Administration	

- b. Agguaqatigiisillugu ilinniartoq ataaseq qanoq kr. naleqarpa?

Akissut: Ilinniagaqartut nunani avannarlerni akeqanngitsumik atuarsinnaapput.

Nunani allani ilinniagaqarnissamut akitsuummumut akilerneqartussamut annerpaamik ukiumut 60.000 kr.-inik tapiissuteqartoqartarpoq. Tunngaviusutulli piunasaqaataavoq ilinniagaq pineqartoq Kalaallit Nunaanni, Danmarkimi imaluunniit Nunani Avannarlerni ilinniarneqarsinnaassanngitsoq.

Nunani allani ilinniagaqartuusut piunasaqaataasut naammassisimagunikkut ilinniagaqarnersiuteqartarput, tamatumalu saniatigut immikkut nunani allaniinnermut 600 kr.-inik qaammammumut tapisiaqartarlutik. Taakkualu saniatigut aamma ilinniagaqartut immikkut ittumik tapiissutinik sulinnigiffeqarnermut atasumik angalanernut il.il. tapiiffigineqartarput.

5. Nunatsinni amigaatiginerpaasatta ilagaat qaffasissumik ilinniarsimasut soorlu; Biologit, arktisk ingeniører, ingerlatsinermut tunngasunik ilinniarluarsimasut, inatsisilerituut, aningaasaqarnermut akileraartarnermut tunngasunik ilinniagartuut, nakorsat, kigutit nakorsaat, tarnip nappaaataanut ilisimatuut (psykolog) il.il.

- a. Tamanna aaqqiiviginiarlugu Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarpat? Amigaataasut qulaani pineqartut nunatsinnersunit inuttalerneqarsinnaanernissaat anguniarlugu Naalakkersuisut qanoq iliuseqarniarpat? Qanoq pilersaaruteqarpat?

Akissut: Inuiaqatigiinni nutaaliaasuni ingerlaqqiffisumik ilinniakkat tamarnik atorfissaqartinneqartarput, ilinniarluarsimasunillu sulisussaqaarneq annertusiartortarluni inuiaqatigiit katitigaanerujartortillugit. Ajornakusoorpoq nunatsinni ilinniagaasinnaasunit tamanit sulisussat pissarsiarisinnaaneri, inuiaat ikittunnguugatta. Nunatsinni pisortat aningaasartuutaasa 26 %-ii ilinniartitaanernut atortarpagut. Ilinniartitaanernullu aningaasalersuinerput annertoq taanna erniaqarluarpoq, 2006-imiit 2015-imut 98 %-inik amerlanerusut ilinniakkaminnik naammassinnittarput. Ingerlaqqiffiusumillu ilinniartitaanerni kandidaatit 30 %-it missaannik ukiut tulliuuttut arfineq marluk ingerlaneranni amerleriarnissaat naatsorsuutaavoq.

Piffissaq manna tikillugu ilinniagartuut - kandidaatit – ingerlaqqiffisumik ilinniagaqarsimasut pisariaqartitagit imatut annertussuseqarsimapput, najugaqavissut ilinniartitaanernit amerlanerpaaneersut ajornartorsiutitaqanngitsumik nunatsinni suliffissarsisarlutik. Taamaattumillu ingerlaqqiffisumik ilinniagalinnut nunatsinni najugaqartunut immikkut suliniuteqarnissaq pisariaqarsimanngilaq.

Ingerlaavartumik nalilersuisoqartarpoq ilinniartitaanerit piusut pillugit, nutaanillu ilinniagassanik nalilersuisoqartarluni. Assersuutigalugulu maanna sulisoqarpoq ilinniartitaanernut ingerlaqqiffiusunut inatsisip nutarternissaa siunertaralugu, taanna piffissamut atuuttumut malinnaaqqullugu, ullutsinni pitsaassusissanut aamma naammassisaqarluarnissamut tunngatillugu.

Nunatta qassinik inoqarnera tunngavigalugu ajornarpoq ilinniagassaasinnaasut tamaasa nunatsinni neqeroorutigisinnaaneri. ilinniakkanilu immikkut sammivilersugaasuni naatsorsuutigisariaqarpoq qaqugumulluunniit taamaattut tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit nunani allani, pingaartumillu Danmarkimi atuarneqartarnissaat.

- b. Ilimmarfiup, Ilisimatusarfiillu allat, nunatta qaffasissumik iliniarsimassutsikkut amigaatigisaanik qulaani pineqartunik pissarsiffiulluarnerulernissai pilersuinerulernissaalu anguniarlugu Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarpat?

Akissut: Sulissutigineqarpoq ilinniagassanik nutaanik neqerooruteqartarnerup annertunerulersinnissaa. Assersuutigalugu nalilersuisoqarpoq pinngortitamik ilisimatusarnermi ilinniagassat Ilisimatusarfimmi neqeroorutigineqarsinnaaneri. Ilutigisaanillu ingerlaavartumik suliffinnut aalajangersimasunut bachelorinnqorniarluni ilinniartitaanerit amerlineqartarput.

Pitsaanerpaamik angusaqarniarnitsinni maanna uunga killippugut, ukiuni aggersuni pingaarnersiulluta tulleriiarisariaqalissasugut ilinniartitaanerit suut nunatsinni namminermi neqeroorutigisassanerlutigit. EU-mit tapiissutit aningaasaliissutit tamakkiisumik 2017-imi aningaasanut inatsimmi atorneqalerput, taamalu ilinniartitaanerik nutaanik aallartitsisarneq aningaasalersortariaqalissalluni nutaanik aningaasaliissuteqartarnikkut, imaluunniit ilinniagassat ilinniartukiffiusut matusarnerisigut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Doris Jakobsen